

Izglītības un zinātnes
ministrija

Iekļaujošā izglītība pirmsskolā bērnu labbūtībai un attīstībai

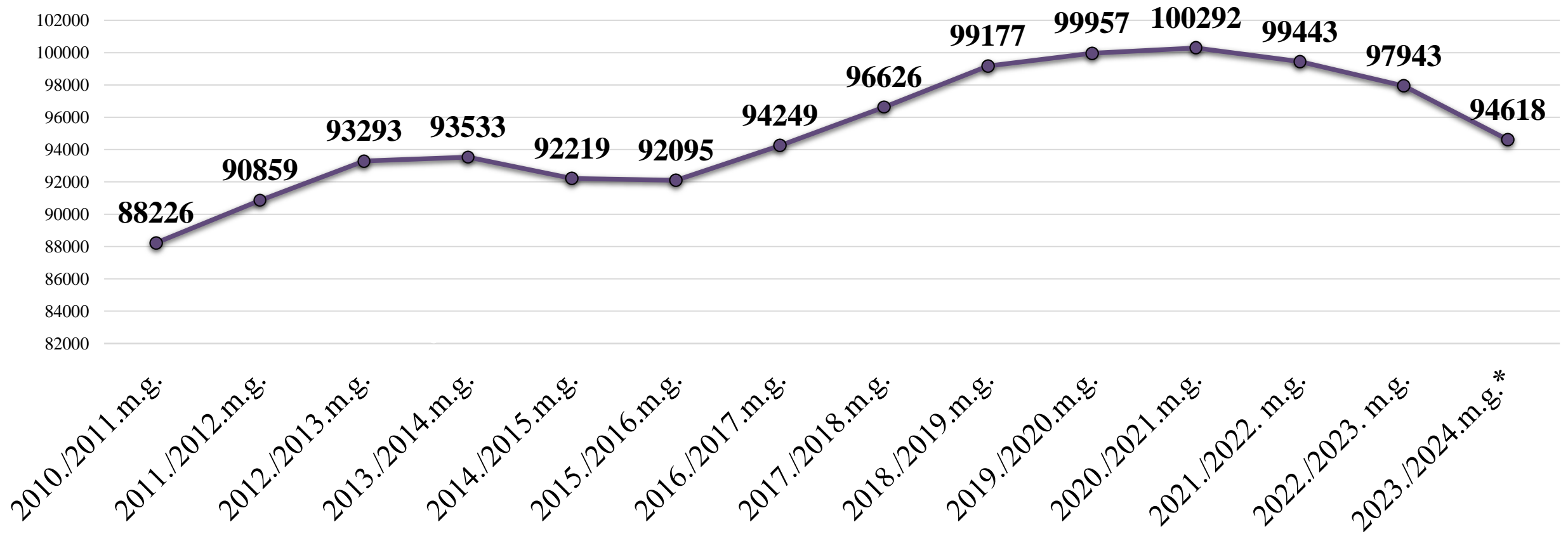
2023. gada 16. novembris

Iekļaujošās izglītības jēdziena izpratne

Iekļaujoša izglītība - process, kurā tiek nodrošinātas atbilstošas visu izglītojamo daudzveidīgās vajadzības, palielinot ikviena izglītojamā līdzdalības iespējas mācību procesā, kultūrā un dažādās kopienās un samazinot izslēgšanas iespējas no izglītības un izglītības ieguves procesa.

(Izglītības attīstības pamatnostādnes 2021.-2027. gadam)

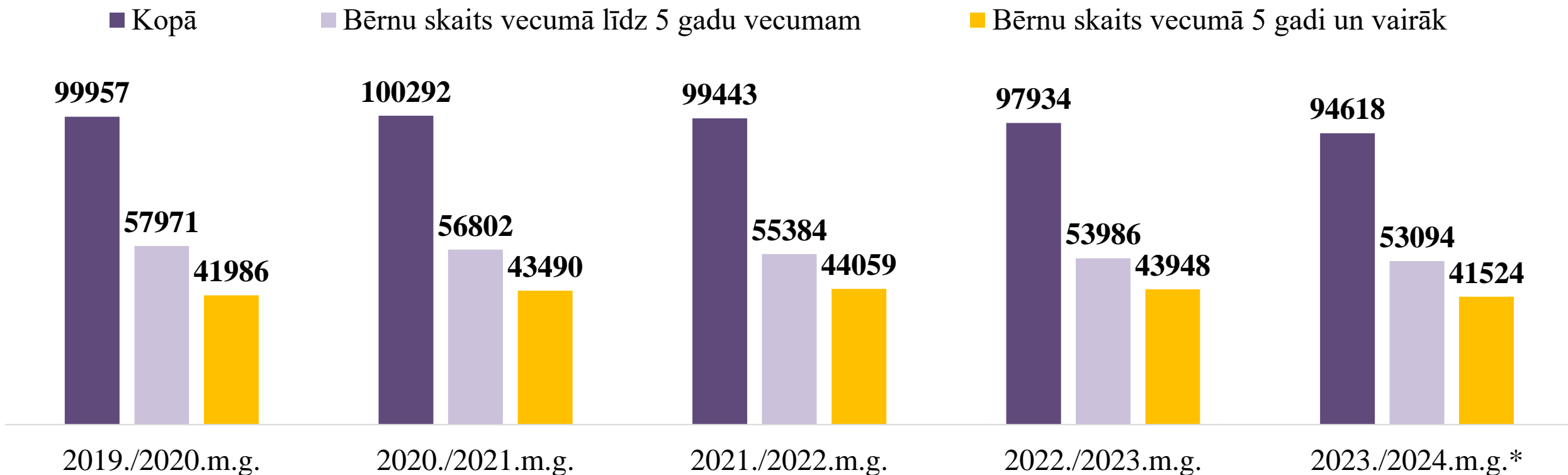
Izglājamo skaits pirmsskolas izglītības programmās

Oficiālā statistika

* VIIS operatīvie dati uz 01.09.2023

Kopējais izglītojamo skaits pirmsskolas izglītības programmās

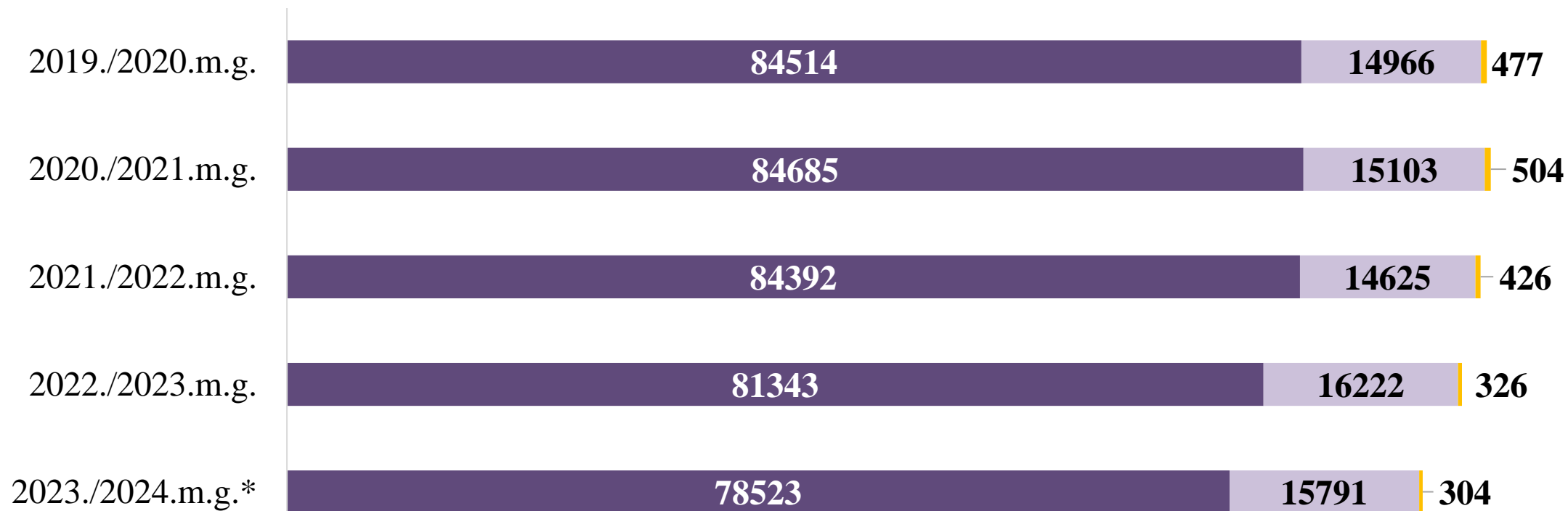
Oficiālā statistika

*VIIS operatīvie dati uz 01.09.2023.

Pirmsskolas izglītības programmas-Pirmsskolas izglītības iestādēs, grupās pie skolām, pirmsskolas izglītības programmas īstenojošās interešu izglītības iestādes

Kopējais izglītojamo skaits pirmsskolas izglītības programmās

■ Pirmsskolas izglītības iestādēs   ■ Pamata un vidējās vispārējās izglītības iestādēs   ■ Cita veida izglītības iestādēs**

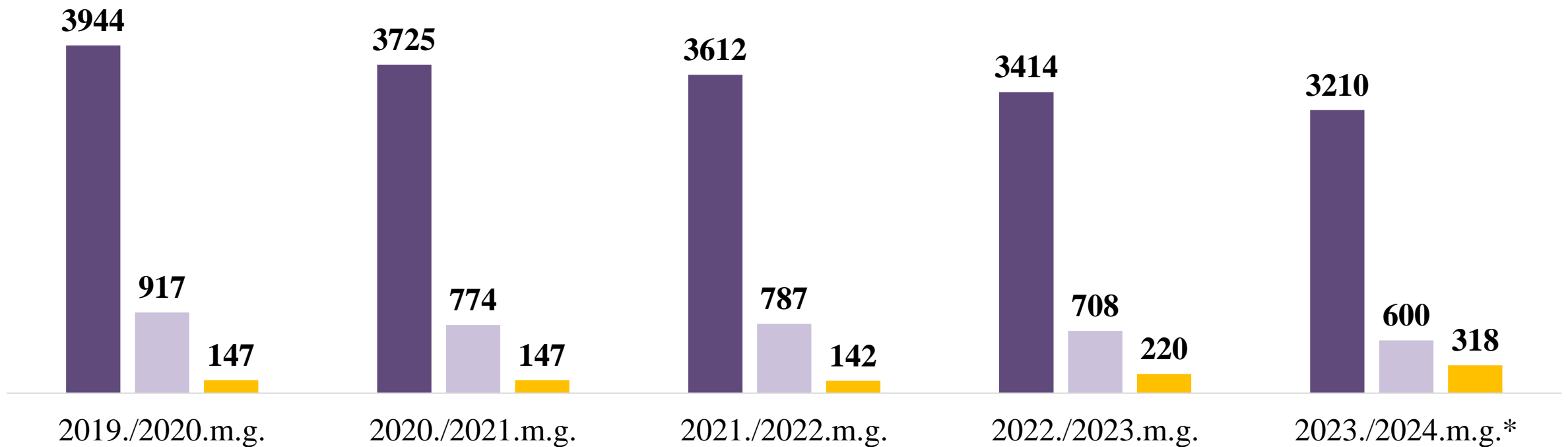
Oficiālā statistika

*VIIS operatīvie dati uz 01.09.2023.

** pirmsskolas izglītības programmas īstenojošās interešu izglītības iestādes

Izglājamo skaits speciālajās pirmsskolas izglītības programmās

■ Pirmsskolas izglītības iestādēs   ■ Speciālajās izglītības iestādēs pirmsskolas programmās   ■ Vispārējās izglītības iestādēs

Oficiālā statistika

*VIIS operatīvie dati uz 01.09.2023.

Izglītojamie 2023./2024. mācību gadā, kuri iepriekšējā mācību gadā apguvuši mazākumtautību izglītības programmas (izņemot speciālās izglītības iestādes)

Izglītības programmas	KOPĀ pirmsskolas izglītības programmās	līdz 5 gadu vecumam pirmsskolas izglītības programmās	no 5 gadu vecuma pirmsskolas izglītības programmās
Vispārējās	10065	5024	5041
51 (ar redzes traucējumiem)	32	13	19
53 (ar fiziskās attīstības trauc.)	5	1	4
54 (ar somatiskām saslimšanām)	11	6	5
55 (ar valodas traucējumiem)	557	111	446
56 (ar mācīšanās traucējumiem)	202	45	157
57 (ar garīgās veselības trauc.)	8	2	6
58 (ar garīgās attīstības trauc.)	21	4	17
59 (ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem smagiem attīstības traucējumiem)	6	1	5
KOPĀ	10907	5207	5700

Oficiālā
statistika
VIIS
operatīvie
dati uz
01.09.2023.

Izglītojamie 2023./2024. mācību gadā, kuri iepriekšējā mācību gadā apguvuši mazākumtautību izglītības programmas speciālās izglītības iestādēs

Izglītības programmas	KOPĀ pirmsskolas izglītības programmās	līdz 5 gadu vecumam pirmsskolas izglītības programmās	no 5 gadu vecuma pirmsskolas izglītības programmās
51 (ar redzes traucējumiem)	6	1	5
52 (ar dzirdes traucējumiem)	0	0	0
56 (ar mācīšanās trauc.)	46	20	26
57 (ar garīgās veselības traucējumiem)	14	2	12
58 (ar garīgās attīstības traucējumiem)	24	4	20
59 (ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem smagiem attīstības traucējumiem)	13	4	9
KOPĀ	103	31	72

Oficiālā
statistika
VIIS
operatīvie
dati
uz
01.09.2023.

Atbalsta portfelis pārejai uz Vienotu skolu

**Papildu finansējums pedagoga palīgiem,
pagarinātās dienas grupas skolotājiem,
logopēdiem**

MK Nr.483(2023.) (<https://likumi.lv/ta/id/344973-grozijumi-ministru-kabineta-2022-gada-21-junija-noteikumos-nr-376-kartiba-kada-aprekena-un-sadala-valsts-budzeta-merkdotaciju>)

MK Nr.495 (2023.) (<https://likumi.lv/ta/id/345036-grozijumi-ministru-kabineta-2016-gada-15-julija-noteikumos-nr-477-specialas-izglitibas-iestazu-un-visparejas-izglitibas>)

IZM deponitārijs

(https://www.izm.gov.lv/lv/pareja-uz-vienotu-skolu?utm_source=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F)

**Valodas un metodikas
kursi, semināri, pasākumi**

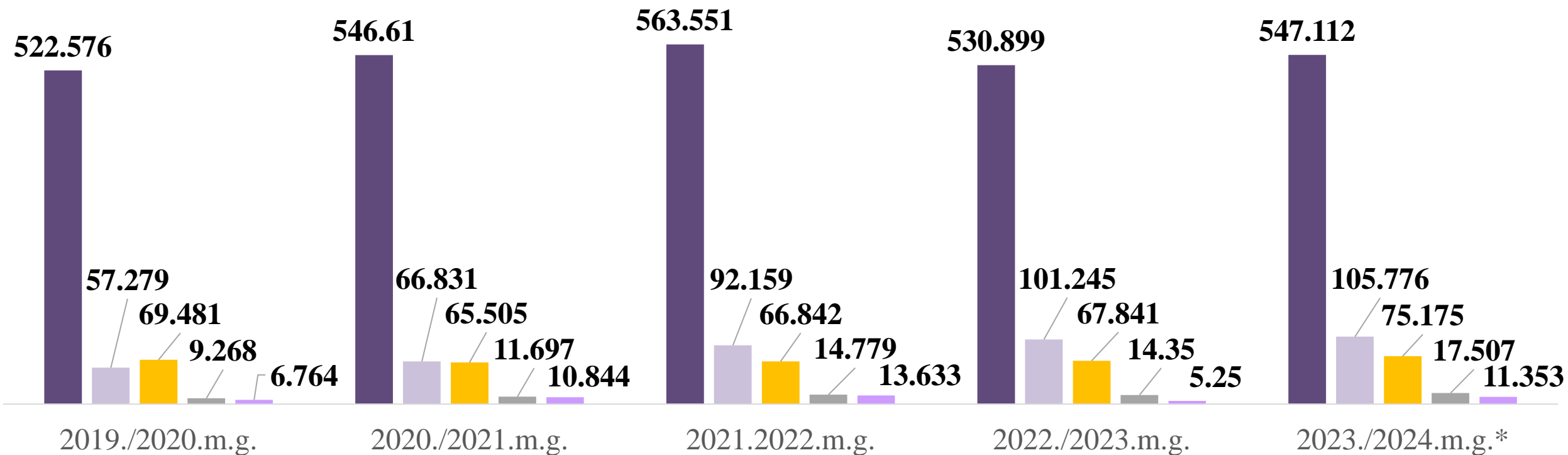
Mācību un metodiskie līdzekļi

**Izglītības iestāžu
partnerības pilotprojekts
sadarbībā ar Britu padomi**

**Klātienē vizītes
izglītības iestādēs,
profesionālās sarunas**

**Konsultatīvās padomes
mazākumtautību
jautājumos mentori**

Atbalsta personāla slodzes likmēs, pirmsskolas izglītības iestādēs

■ Skolotājs logopēds   ■ Speciālais pedagogs   ■ Izglītības psihologs   ■ Sociālais pedagogs   ■ Pedagogu palīgs

Oficiālā statistika

*Tarifikācijas dati uz 15.10.2023.

Asistenta pakalpojuma pārvietošanās atbalstam un pašaprūpes veikšanai saņēmēji

Periods uz 1. janvāri	Bērnu skaits pirmsskolas izglītības iestādēs
2020.	99
2021.	110
2022.	132
2023.	155

Izglītības un zinātnes ministrijas, Finanšu departamenta sniegtie dati

Imatrikulētie un studējošie 2023./2024. ak.g.

Amati	Augstskola	Studiju programmas līmenis	Studiju programmas nosaukums	Piešķiramā kvalifikācija/ grāds, ja akadēmiskā izglītība	Imatrikulētie 2023./2024. ak. g.	Studējošie 2023./2024. ak. g.
Pirmsskolas izglītības skolotājs	DU	41	Pirmsskolas skolotājs	Skolotājs	62	149
	LiepU	41	Pirmsskolas skolotājs	Skolotājs	58	179
	LU	41	Pirmsskolas skolotājs	Skolotājs	530	1733
	RTA	41	Pirmsskolas skolotājs	Skolotājs	25	62
Speciālās izglītības skolotājs	RTA	42	Speciālā izglītība	Skolotājs	25	100
Skolotājs logopēds	LiepU	42	Logopēdija	Skolotājs logopēds	50	153

Augstskolu sniegtā informācija (dati uz 12.10.2023.)

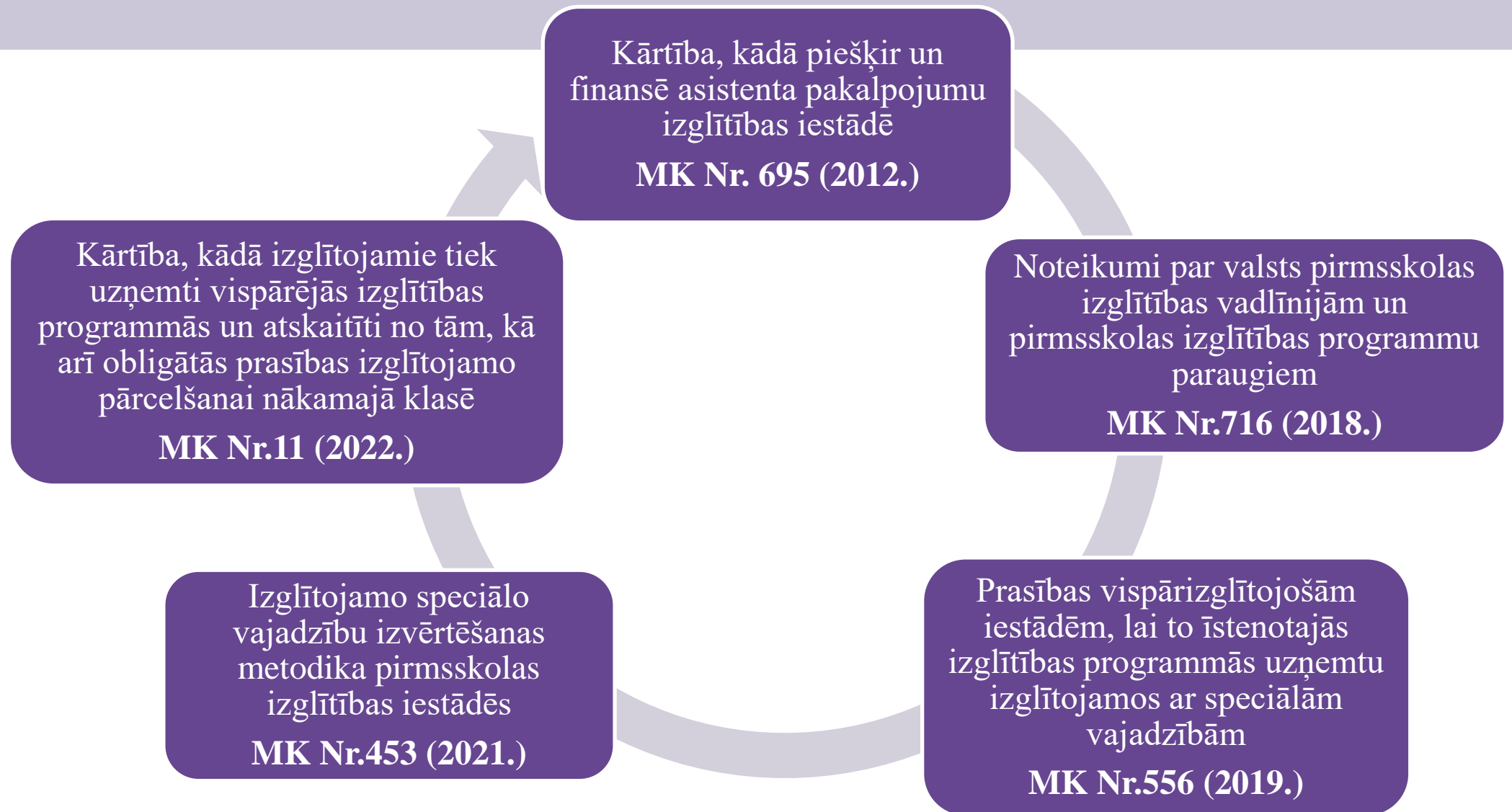
Reģionālie Speciālās izglītības attīstības centri

*Pieejams metodisks, konsultatīvs
atbalsts, valsts finansēta
profesionālās kompetences pilnveide*

[https://www.izm.gov.lv/lv/iekl-
aujosa-izglitiba-un-speciala-
izglitiba](https://www.izm.gov.lv/lv/iekl-
aujosa-izglitiba-un-speciala-
izglitiba)

- Daugavpils Stropu pamatskola – attīstības centrs
- Jelgavas pamatskola “Valdeka” – attīstības centrs
  - Kokneses pamatskola – attīstības centrs
  - Liepājas Līvupes pamatskola – attīstības centrs
  - Rēzeknes pamatskola – attīstības centrs
- Rīgas Strazdmuižas vidusskola – attīstības centrs
  - Rīgas 1. pamatskola – attīstības centrs
  - Rīgas 5. pamatskola – attīstības centrs
  - Valmieras Gaujas krasta vidusskola – attīstības centrs
- Viduskurzemes pamatskola – attīstības centrs

Normatīvais regulējums

Prioritāri veicamie pasākumi

Izmaiņas tiesību aktos:

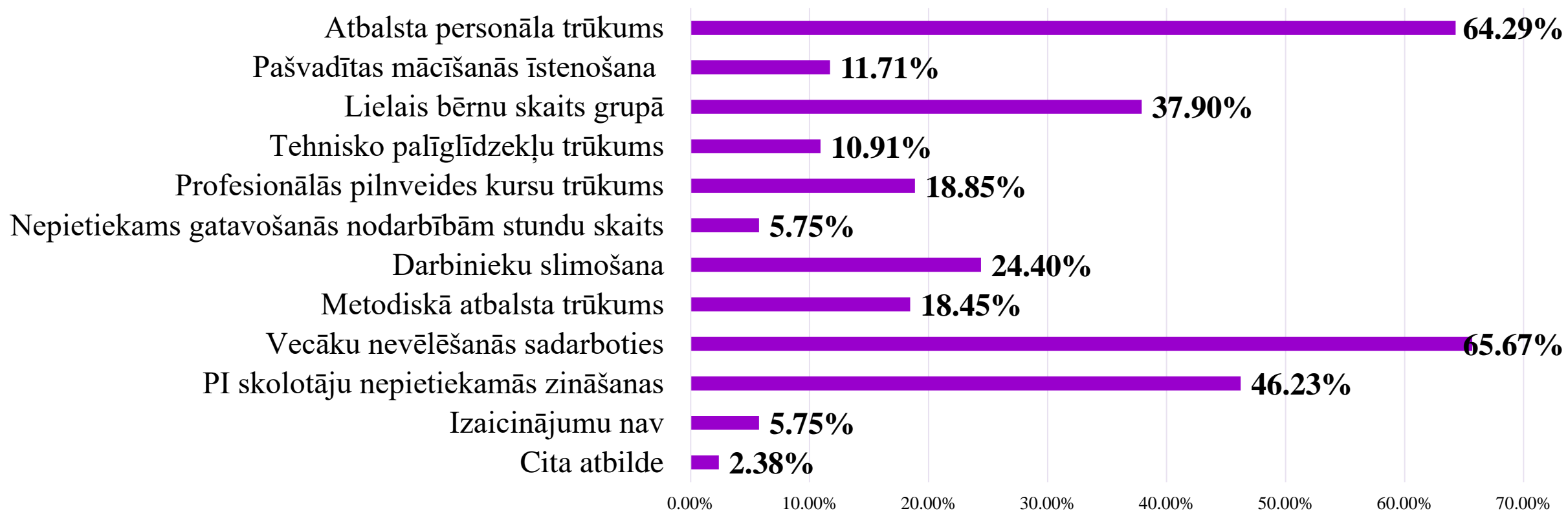
- grozījumi Izglītības likumā (iekļaujošās izglītības definēšana, kompetenču noteikšana) un citos normatīvajos aktos.

Sistēmiska iekļaujošās izglītības pieejas pilnveide:

- optimāls atbalsta personāla likmju skaits,
- iekļaujamo bērnu skaits vienā pirmsskolas izglītības grupā,
- skolotāju izglītība un profesionālā pilnveide,
- nepieciešamais metodiskais atbalsts skolotājiem.

Monitoringa rezultāti (2023. gada oktobris)

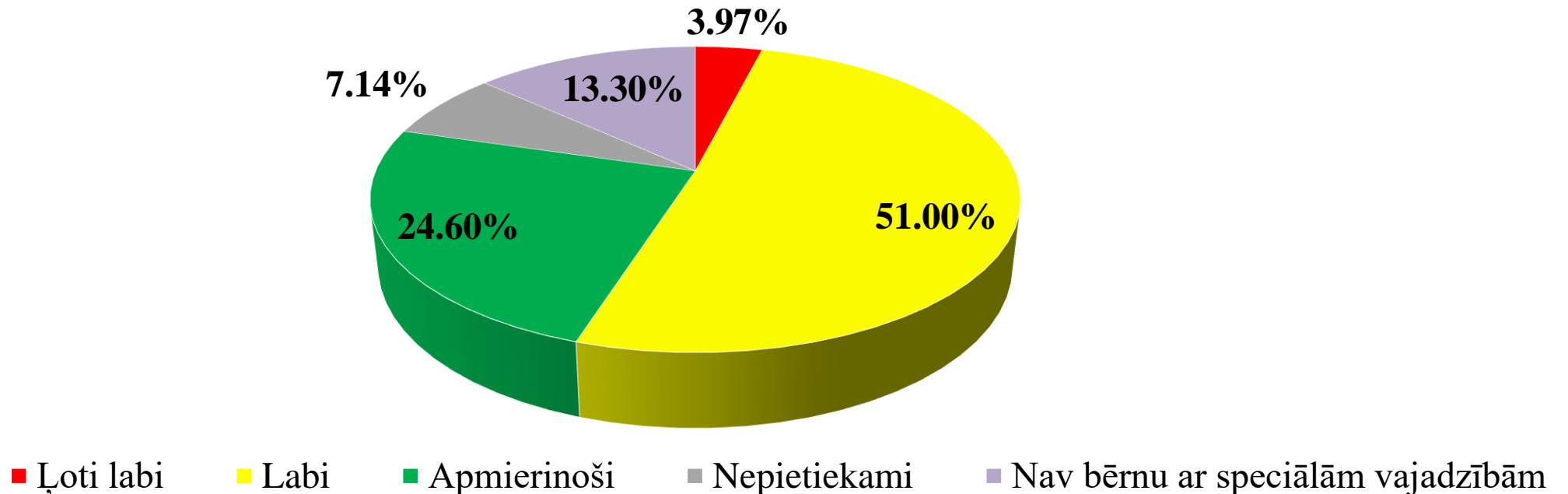
Izglītības iestāžu izaicinājumi un grūtības darbā ar speciālās izglītības bērniem

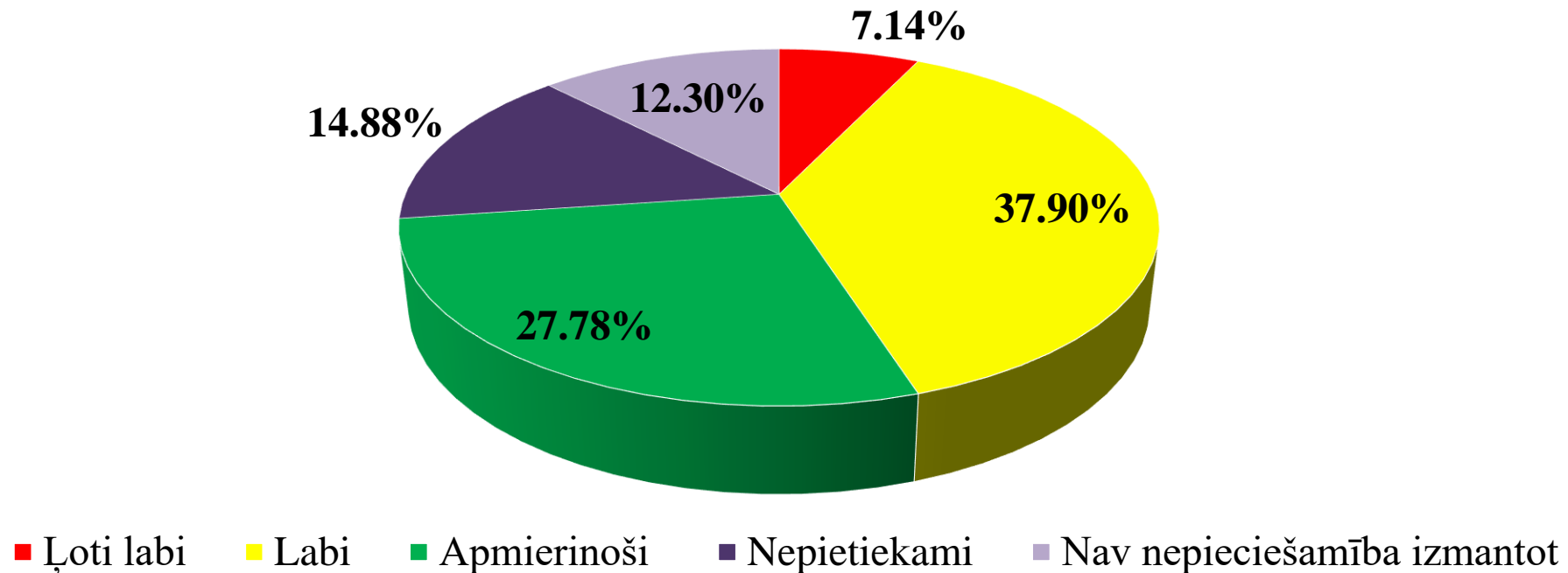
Monitoringa rezultāti (2023. gada oktobris)

Izglītības iestādes pašnovērtējums, īstenojot atbalsta pasākumus bērniem ar speciālām vajadzībām

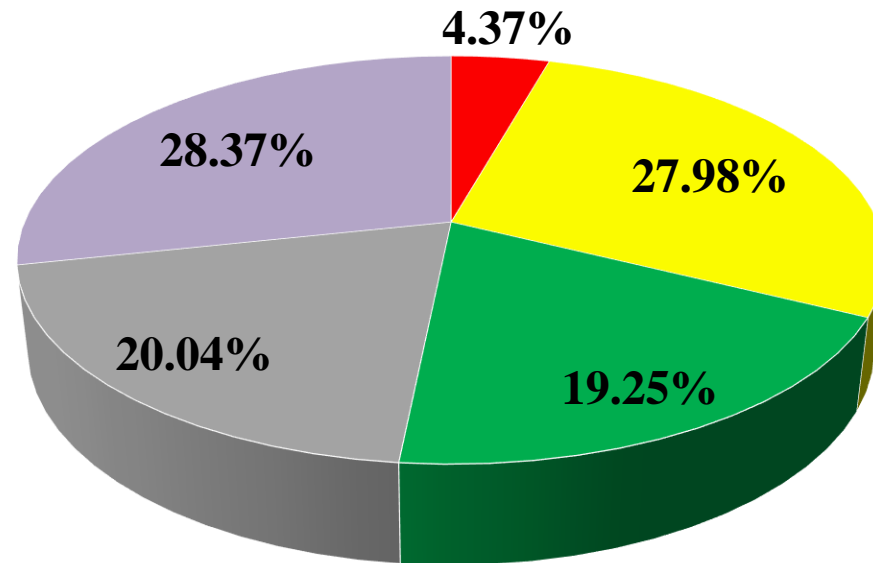
Monitoringa rezultāti (2023. gada oktobris)

Izglītības iestāžu vērtējums par dibinātāja iesaisti atbalsta pasākumu nodrošināšanā bērniem ar speciālām vajadzībām

Monitoringa rezultāti (2023. gada oktobris)

Izglītības iestāžu vērtējums par Reģionālo Speciālās izglītības attīstības centru iesaisti atbalsta pasākumu nodrošināšanā bērniem ar speciālām vajadzībām

■ Ļoti labi   ■ Labi   ■ Apmierinoši   ■ Nepietiekami   ■ Nav nepieciešamība izmantot

IESKATS IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU IETEIKUMOS

Lai veiksmīgāk noritētu iekļaujoša izglītība, noteikti **bērnu skaitam grupā vajadzētu būt mazākam.**

Vēlams, lai **pēc iespējas ātrāk** tiktu pielietota praksē bērnu agrīnās attīstības novērtēšanas metodikas komplekss **BAASIK!**

Nepieciešams **sakārtot asistentu atalgojuma sistēmu.**

Katrā iestādē būtu **nepieciešams sociālais pedagogs, psihologs.**

Noteikt normatīvajos aktos, samērīgu un konkrētu, vecāku un ģimenes ārstu iesaisti un atbildību par agrīnu bērna attīstības traucējumu noteikšanu, medicīnas speciālistu piesaistīšanu un atbalsta pasākumu nodrošināšanu.

Nodrošināt lielāku **finansējumu no valsts budžeta atbalsta personālam.**

Palielināt skolotājiem gatavošanās stundu laiku, ja grupā ir bērni ar speciālām vajadzībām.

Valsts mērogā nepieciešama plašāka **informācija vecāku izglītošanā.**

Vēlams izstrādāt **paraugus individuāla izglītības programmas apguves plānojumam** bērniem katrai speciālai izglītības programmai.

Katra novada centrā nepieciešams konsultatīvs centrs, kur pedagogi un vecāki var saņemt speciālistu konsultācijas, veikt bērnu mācīšanās grūtību un uzvedības traucējumu izpēti un saņemt metodiskus norādījumus problēmas risināšanai, novēršanai un sasniegumu veicināšanai.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Izglītības iestāžu vadītāju profesionālās darbības novērtēšana 2022./2023.māc.g. pilnveidojamie aspekti

Izglītības programmas īstenošanas / mācīšanas un mācīšanās procesa kvalitāte

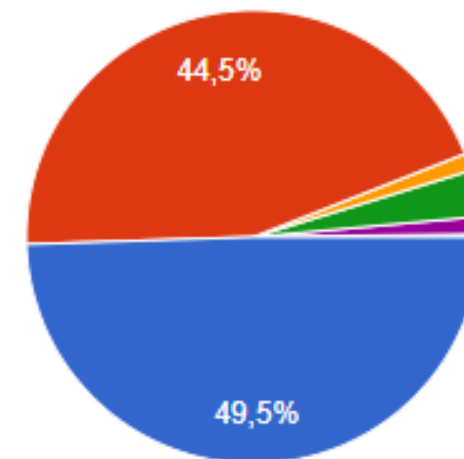
(63/24 vadītāji jeb 87 kopā, 28 vērtējumi «Jāpilnveido»)

- Ilgstošas pedagogu vakances – 71 pirmsskolas izglītības iestādēs

Iekļaujošas vides aspekti, kuriem ir tieša ietekme uz bērnu un pedagogu labbūtnību

- Nav pieejami atbalsta personāla pakalpojumi – 26 pirmsskolas izglītības iestādēs
- Bieža pedagogu un pedagogu palīgu mainība, kas ietekmē vecāku redzējumu par izglītojamo drošību
- Lielas pedagogu gaidas par to, ka atbalsta personāls atrisinās izaicinājumus, kas saistīti ar bērniem ar speciālajām vajadzībām un īpaši bērniem ar uzvedības traucējumiem, kas ir pretrunā ekspertu un speciālistu redzējumam, ka noteicošais jeb vadošais speciālists izglītības procesā ir pedagogs

NB 137 pirmsskolas izglītības pakalpojuma sniedzēji neīsteno izglītības procesu dienas garumā un pedagogu trūkuma dēļ nodrošina bērnu uzraudzības pakalpojumu

No 495 izglītības iestādēm:

49,5% no respondentiem anketēšanā **90% un vairāk novērtē** iestādes mikroklīmatu, fizisko un emocionālo **vidi kā drošu**;
44,4% no respondentiem anketēšanā **60-89% novērtē** iestādes mikroklīmatu, fizisko un emocionālo **vidi kā drošu**

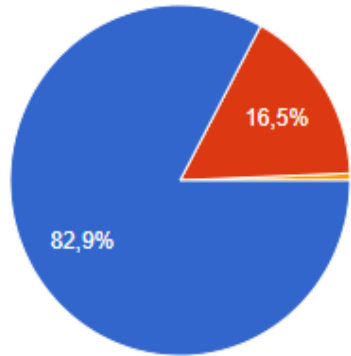
/IKVD, 2023/

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Anketēšanas rezultāti pirmsskolas izglītības iestādēs par drošības un psiholoģiskās labizjūtas jautājumiem (495 izglītības iestādes)

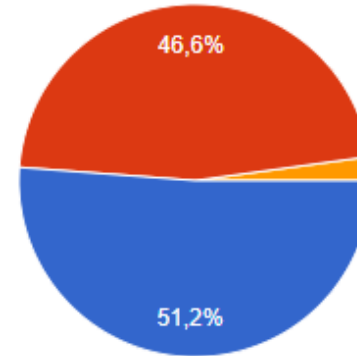
Pedagogi

82,9% no aptaujātajiem pedagogiem uzskata, ka izglītības iestādē **90% vai vairāk** gadījumu ir pozitīvs mikroklimats, fiziskā un emocionālā **vide ir droša**

16,5% no aptaujātajiem pedagogiem uzskata, ka izglītības iestādē **60-89%** gadījumu ir pozitīvs mikroklimats, fiziskā un emocionālā **vide ir droša**

Izglītojamo vecāki

51,2% no aptaujātajiem vecākiem uzskata, ka izglītības iestādē **90% gadījumu vai vairāk** ir pozitīvs mikroklimats, fiziskā un emocionālā **vide ir droša**

46,6% no aptaujātajiem vecākiem uzskata, ka izglītības iestādē **60-89%** gadījumu ir pozitīvs mikroklimats, fiziskā un emocionālā **vide ir droša**

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

«Drošība un psiholoģiskā
labklājība»

Būtiski papildus secinājumi pēc 2022.gada anketēšanā iegūtajiem rezultātiem 495 pirmsskolas izglītības iestādēs

1. Ļoti liela atšķirība izpratnē par to, kas ir vardarbība, kas ir fiziskā un emocionālā vardarbība (saistās ar tradīcijām/izpratni ģimenē, sabiedrībā)
2. Ļoti liela atšķirība starp to, kā izglītojamo vecāki saredz **risinājumus emocionālās un fiziskas vardarbības gadījumos** (saistās ar tradīcijām/izpratni ģimenē, sabiedrībā)
3. Kopumā vecāki atzinīgi novērtē pirmsskolas izglītības iestāžu darbu un atzīst, ka viņu bērni **«jūtas piederīgi izglītības iestādei»**
4. Emocionālās vides kvalitāte ir saistīta ar **pedagogu un pedagogu palīgu mainību** pirmsskolas izglītības iestādēs
5. Pedagogiem ir nepieciešams **papildus atbalsts darbā ar bērniem ar uzvedības traucējumiem** un pedagoga palīga vai pedagoga asistenta pakalpojumu nodrošināšanu, īpaši ja grupā ir bērni ar uzvedības traucējumiem;
6. Pedagogiem ir **nepieciešams psiholoģiskais atbalsts** pedagogu profesionālās izdegšanas risku mazināšanai.

/IKVD, 2023/

Izglītības un zinātnes
ministrija

PALDIES!

Gunita Delijeva

Izglītības un zinātnes ministrijas Izglītības departamenta vecākā eksperte

Rolands Ozols

Izglītības kvalitātes valsts dienesta Kvalitātes nodrošināšanas departamenta direktors

IZM_gov_lv

Izglitibas.ministrija